

[Undervisningsministeren.]

og med hvilket erhvervssigte. Det er et problem for samfundet, både fordi mange undervejs i uddannelsen skifter mening og derfor studium eller helt falder fra, og fordi det nedsætter muligheden for en relativ hurtig tilpasning af udbuddet af færdiguddannede til det aktuelle behov. For den enkelte er studieskift og studieophør ofte forbundet både med en større studiegæld og med en følelse af nederlag.

Overvejelser om etablering af en uddannelsesstruktur, der skulle råde bod på disse problemer, indtager en fremtrædende plads i de senere års uddannelsesdiskussioner. Den foretrukne nye model bygger på et vist fælles fagligt stof i begyndelsen af uddannelserne og hermed en udskydelse af det endelige erhvervsvalg. Det har også gennemgående været tanken, at man efter de første i hovedsagen fælles år skulle have valget mellem forskellige erhvervsretninger og afgang på forskellige niveauer.

Etableringen af en sådan uddannelsesstruktur er hidtil især blevet kædet sammen med universitetscentrene, vel nok fordi man dér vil få både mellem- og kandidatuddannelser, og fordi man ved nye institutioner lettere har mulighed for at søge nye veje. Derfor er også den nævnte uddannelsesstruktur, der teknisk kaldes *basisuddannelser* og *overbygninger* med differentieret afgangstruktur, efter min opfattelse i alt for høj grad blevet opfattet som identisk med uddannelseseksperimenter på de nye universitetscentre, i særlig grad med forsøget med basisuddannelser ved Roskilde universitetscenter.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at ramme en pæl igennem den misforståelse, at nye studiestrukturer nødvendigvis skal være identiske med de forsøg, som foregår ved RUC — en misforståelse, som mere end noget andet har medvirket til at afspore debatten om behovet for en sammenhængende uddannelsesstruktur. Selv om al ekspansion i de næste 20 år alene foregår ved centrene, vil det alligevel kun være en mindre del af strukturproblemerne, der løses på denne måde. Mindst lige så væsentligt er det at tilvejebringe en omlægning af uddannelsesstrukturen på de store universiteter i København og Århus og forhindre, at uddannelserne på de små mellemuddannelses-

institutioner bliver uddannelsesmæssige blindgyder.

En sådan omlægning kan ikke ske fra dag til anden. Den kræver dels et større teknisk forarbejde, dels kræver den et vægtigt beslutningsgrundlag. Vi må vide med større sikkerhed, hvilke elementer det er, der skal være fælles for uddannelserne, hvor mange af dem der skal placeres ved indgangen af uddannelsen, og vi må forhindre, at ønsket om at samle de fælles elementer i begyndelsen af uddannelsen afholder mange af dem, der har et klart erhvervssigte allerede på dette tidspunkt, fra at søge uddannelse, fordi bestræbelsen efter at samle fælles elementer i begyndelsen har fjernet al tilknytning til det erhvervssigte, der stadig er uddannelsens endemål. Det er et vanskeligt problem at løse, og derfor må vi have forsøg. Forsøg med basisuddannelser, hvor man med nye undervisningsformer og ændret fagstrukturering forsøger at løse problemerne, og forsøg, hvor man med mere traditionelle undervisningsformer og med den traditionelle fagopdeling forsøger at nå frem til, hvilke fælles fag man bør lægge i starten af uddannelsen. Jeg vil gerne understrege, at alle de hidtil givne tilladelser til etablering af basisuddannelser er at betragte som forsøg, uanset at kun de basisuddannelser, der eksperimenterer med nye undervisningsformer og ændret fagstrukturering bærer betegnelsen forsøg.

Da det er så væsentligt, at vi får et sikrere erfaringsgrundlag, så må man også se til, at man kan *bruge* de erfaringer, der opnås ved forsøgene. Det indebærer dels, at forsøgene skal ske på et realistisk grundlag, og dels, at når tilladelse til forsøg én gang er givet, bør forsøget gennemføres på de givne betingelser.

Da det også er ønskeligt med så rigt varieret erfaring som muligt, er det væsentligt, at de forsøg, der gennemføres, ikke blot er identiske forsøg. Ej heller bør forsøg indskrænkes til universitetscentrene. Dette vil skabe et for snævert beslutningsgrundlag — forsøgsmuligheden må udvides til også at gælde universiteter og andre videregående uddannelsesinstitutioner.

Lige så klart må det være, at når vi *har* fået et erfaringsgrundlag, så må der træffes beslutning om etablering af et *sammenhængende uddannelsessystem* for samtlige videre-